

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M. M.**, , proti žalovanému: **Ústav na výkon väzby Leopoldov**, o návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 939242/1-2009 zo 26.júna 2009, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č.k. 14 S 6/2010-39 zo dňa 22.apríla 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 14 S 6/2010-39 zo dňa 22.apríla 2010 **p o t v r d z u j e** .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením č.k. 14 S 6/2010-39 zo dňa 22.apríla 2010 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov (§ 30, § 138 Občianskeho súdneho poriadku). Krajský súd zisťoval pomery žalobcu a vyzval ho 16.februára 2010, aby v lehote 15 dní zaslal krajskému súdu riadne vyplnené pripojené tlačivo – Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Žalobca napriek tejto výzve svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery nepreukázal; z vyjadrenia žalovaného spolu s doloženými výpismi na konte žalobcu zo dňa 17.3.2010 vyplýva, že žalobca disponuje dostatkom finančných prostriedkov.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Uviedol, že z kolúznej väzby nemá ako preukazovať, že je nemajetný. Je toho názoru, že v tomto prípade nesie dôkazné bremeno súd. Finančné prostriedky na účte sú z minulosti a ide o prostriedky jeho blízkych, ktoré mu poslali na stravu. Nechce zvyšovať trovy konania, a preto súhlasil s prejednaním veci bez jeho prítomnosti. Nemá žiadnu reálnu možnosť niekoho osloviť, resp. si požičať nejakým spôsobom prostriedky na konanie a pochybuje, že mu niekto požičia. Neustanovením zástupcu z radov advokátov dôjde k odopretiu jeho práva na prístup k súdu.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Na základe tejto žiadosti ho krajský súd vyzval na preukázanie jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov. Žalobca výzvu prevzal 18.3.2010. V stanovenej 15-dňovej lehote na výzvu nereagoval a svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery nepreukázal.

Z vyjadrenia žalovaného vyplýva, že žalobca mal k 1.3.2010 na účte 1322,17 €.

Žalobca ani v podanom odvolaní nepreukázal svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery.

Oslobodenie od súdnych poplatkov je upravené v ustanovení § 138 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd môže na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (ods. 1).

Návrh, resp. žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov podáva účastník konania, o ktorého oslobodenie ide (dispozičné právo účastníka konania), preto v tejto časti konania nesie dôkazné bremeno, má povinnosť tvrdenia. Je v záujme účastníka konania, aby predložil všetky doklady vzťahujúce sa k jeho návrhu (žiadosti) o oslobodenie od súdnych poplatkov. Tieto doklady je povinný predložiť spolu so žiadosťou, tak aby súd mohol posúdiť odôvodnenosť žiadosti účastníka konania v zmysle ustanovenia § 138 Občianskeho súdneho poriadku. V prípade, že tak účastník neurobí, súd ho vyzve na preukázanie jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov; ako pomôcka slúži tlačivo č. 6.

Vychádzajúc z uvedeného žalobca neunesol povinnosť tvrdenia odôvodňujúceho priznanie mu oslobodenia od súdnych poplatkov, preto krajský súd dôvodne rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Podmienky ustanovenia účastníkovi konania zástupcu z radov advokátov sú upravené v ustanovení § 30 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Ustanovenie zástupcu z radov advokátov účastníkovi konania prichádza do úvahy len vtedy, ak účastník konania preukáže, že na jeho strane sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov (pomery účastníka, nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva). V tomto prípade súd nerozhoduje o tom, či sú splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Túto otázku posudzuje iba ako predbežnú otázku.

Žalobca svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery nepreukázal, teda neunesol povinnosť tvrdenia, ktorá by odôvodňovala pozitívnu aplikáciu ustanovenia § 30 Občianskeho súdneho poriadku. Ak okolnosti na strane účastníka konania objektívne nepreukazovali dôvody pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle ustanovenia § 30 Občianskeho súdneho poriadku, neznamená negatívne rozhodnutie podľa citovaného zákonného ustanovenia, že zo strany súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok stotožnil s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva vysloveným v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95 vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevylúčil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní, nemožno pokladať za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu v Trnave č.k. 14 S 6/2010-39 zo dňa 22. apríla 2010 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému v tomto konaní náhrada trov konania neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 8. septembra 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová